

KUR'ÂN'DA İLMİN YERİ (4)

(...dünden devam)

İslâm tıbbı, eczacılık ve Oftamoloji üzerinde önemli sonuçlar elde etmiştir. İslâm âleminde katarakt, çoğunlukla başarılı biçimde ameliyat edilmiştir. Bu ameliyat bazen perdenin aşağı bastırılması (Alî ibn Îsâ metodu), bazen de içi oyuk bir iğne ile dışarı emilip çekilmesi (Ammar Mavsılî metodu. Bu iki doktor da 1000 yıllarında yaşamış Nesturî Hristiyan Araptır) suretiyle yapılmıştır.

İspanyalı bir devlet adamı ve doktor olan Lisânu'd-dîn aîb, “Kara Ölüm” denen vebânın, bulaşıcı bir hastalık olduğunu ortaya koymuştur. Doktrinlerini Şam'da öğreten Doktor İbnu'n-Nefîs (ö. 1288) kalb cıdarlarının hava geçirmezliğini tesbit etmiş, böylece Galen'in, kanın bir kısmı kalbin sağ odacığından sol odacığına varır, şeklindeki teorisinin doğru olmadığını ortaya koymuş; daha da ileri giderek, İbnu'n-Nefîs, kanın, Akciğer atardamarı vasıtasıyla kalbin sağ odacığından Akciğere ulaştığını, orada hava ile karıştığını, sonra da Akciğer toplardamarı vasıtasıyla sol odacığa gönderildiğini söylemiştir. Böylece Akciğer kan dolaşımını ilk defa ortaya atan İbnu'n-Nefîs, William Harvey'in, bütün kan dolaşımı (küçük, büyük kan dolaşımı) hakkındaki teorisinden tam üçyüz yıl önce Akciğer kan dolaşımını izah etmiştir.

XI. asırda güney İtalya'da (Constantinus Africanus) ve XII. asırda Toledo'da (Gerhard von Cremona) Arap (İslâm) tıbbına âit birçok eser Latince'ye çevrildi. Böylece Batıda, Arap (İslâm) damgasını taşıyan güçlü bir tıp gelişme akımı görüldü. Uzun zaman Batıda “İyi bir doktor olmak isteyen kimsenin, iyi bir İbn Sînâ'cı olması gerekir” cümlesi, geçerli olmuştur. Arap tıbbını kabul etmenin bir sonucu olarak Latince'ye birçok Arapça kelime ve kavram tercümeleri geçmiştir ki bunların bir kısmı, günümüze kadar varlığını korumuştur. Meselâ Pia mater, beyin zarı anlamına gelen el-ummu'r-rakîka'nın tercemesidir (Lexikon der Islamischen Welt, 2/159-161 (Kohlhammer).)

Bugün Avrupa bilginleri de medeniyetin beşiğinin İslâmiyet olduğunu itiraf etmektedirler. İngiliz profesörlerinden Desmond Steewart, yazdığı "İslâm ve Müslüman Devletler Dünyası" adlı kitâbında Müslü-manların modern ilme neler kazandırdıklarını anlattığı gibi, Sigrid Hunke adlı bayan araştırmacı da "Allahs Sonne Über dem Abendland"

(Batının üzerinde Allah'ın Güneşi

) adlı eserinde İslam'ın Avrupa medeniyetine ve tekniğine yaptığı etkileri belirtmektedir.
